

Kas priima pamokymus, eina gyvenimo keliu, o kas atmeta perspėjimus, klaidžioja. (Pat 10,17)

2010 m. balandis Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys **Nr. 3 (99)**
Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn.

Su pasauliu nutiko panašiai, kaip su tuo obuoliu, kurį pakando kirminas ir kuris pradėjo gesti. Sulig kirmino įsigrauzimu pasibaigė ir obuolio „gerovė“. Paėmę tokį vaisių į ranką, nesistebime, kad jis sunykęs. Suprantame, jog tikėtis, kad toks obuolys taps sveikas ir sultingas, beprasmiška – juk jis apniktas kenkėjo.

Panašiai nėra ko stebėtis ir šio pasaulio agonijomis. Jos prasidėjo tik po to, kai žmogus leidosi pakandamas „kirmino“, gyvatės sugundomas nepaklusti Dievui, pasididžiuoti prieš Jį. Tik po žmogaus nuopuolio iš Dievo lūpų išgirstame tokius žodžius kaip „vargas“, „skausmas“, „prakeikimas“ (žr. Pr 3,16-19). Dėl savo nuodėmės žmogus pasmerkė save tamsybių

A. Risakovienės nuotr.

Kodėl Dievas leidžia klestėti blogiui pasaulyje

Klausimas, kurį dažnai užduodame sau. Perspausdiname Jonavos Tikėjimo žodžio bažnyčios pastoriaus Mindaugo Sakalausko atsakymą – pamąstymą šia tema iš www.btz.lt

valdžios įtakai. Savo neklusnumu žmogus ne tik save, bet ir visą kūrinių pajungė tuštybei ir suirimo vergijai, kurioje ji kankinasi ir dejuoja (žr. Rom 8, 20-23).

Taigi Dievas leidžia mirčiai kartinti žmogaus gyvenimą, kadangi šis pats ją pasirinko: „... nuo medžio pažinimo gero ir blogo nevalgyk, nes tą dieną, kurią valgysi jo vaisių, tikrai mirsi“ (Pr 2,17). Visgi nereikėtų manyti, jog Dievas yra aktyvus visų žmogaus bėdų iniciatorius, tarsi degtų ambicija atlyginti, atkeršyti žmogui už jo neklusnumą. Būtent tokį Dievo, kaip despoto, paveikslą įsivaizduoja ne vienas žmogus. Visą blogį ir neteisybę reikėtų kildinti iš mirčiai pajungtos

tamsybių sferos, kurioje veikia tam tikri dėsningumai, ir kurią, kaip savo gyvenimo aplinką, žmogus pats pasirinko. Juk atitinkamoje aplinkoje tam tikri reiškiniai yra savaime suprantami, – tarkime nusikalstamame pasaulyje smurtas, žudymai yra „adekvatūs“ tos aplinkos ypatumai. Taip ir šis pasaulis – pradžioje buvo tobulas, bet dėl nuodėmės jo surėdymas iškrypo, ir yra apimtas tamsos kunigaikščio, piktosios dvasios, įtakos. Kadangi Kristaus viešpatystė nėra regimai iki galo apreikšta, neturėtume stebėtis, kad pasaulis piktas, pilnas blogio, skausmo ir neteisybės. Pažaista šio pasaulio prigimtis negali brandinti tik saldžių vaisių.

Dievas yra paruošęs išganymą nuo tokios pragaištingos tikrovės, tačiau jį įgyvendins tik būsimajame pasaulyje ir tik tiems, kurie šiame gyvenime turėjo išganymo viltį Jėzaus Kristaus atpirkime. O iki tol teks susitaikyti, kad kitaip nebus. Sušvelninti šią padėtį mes, krikščionys, galime tiesos liudijimu, teisaus gyvenimo pavyzdžiu ir malda, melddami Dievo karalystės atėjimo ir Jo apsaugos nuo piktojo, nes, nors tamsa ir viešpatauja, visgi ne savavališkai, ne be Aukščiausiojo užbrėžiamų ribų.

**Jonavos BTŽ pastorius
Mindaugas Sakalauskas**

Hugenotų ainiai kunigai Barnėliai

Kunigų Barnėlių (Barnehl) – tėvo ir sūnaus – protėviai buvo kilę iš senųjų prancūzų hugenotų.

Kunigas lic. Fridrichas Barnėlis (Friedrich Barnehl) senjoras

Kunigas Fridrichas Barnėlis (Friedrich Barnehl) snj. gimė 1871 m. birželio 13 d. Petrapilyje, kur jo tėvas architektas buvo laisvas meno akademijos menininkas. Baigęs Petrapilio gimnaziją aštuoniolikmetis būsimo kunigas Fridrichas įstojo į Dorpatą (Tartu) universiteto teologijos fakultetą. Įsijungė į studentų organizacijos „Fraternitas Akademija“ veiklą, bet greit išstojo ir pilnai atsidavė teologijos mokslams. Baigęs Universitetą metus rašė darbą licenciatų mokslo laipsniui gauti. Šis laipsnis buvo pripažintas su pasižymėjimu. Universitetas pasiūlė pasilikti ir pasišvesti moksliniam darbui. Bet Fr. Barnėlis atsisakė tos garbės, nes jautė pašaukimą praktiniam kunigo darbui. Patobulinti savo prancūzų kalbą, žinioms praplėsti pusę metų dirbo Lozanos universitete, Šveicarijoje. „Diakonatą atliko Petrapilyje pas kun. dr. E. Gelderblomą; 1899 m. Petrapilio reformatų bažnyčioje tapo pašventintas kunigu. Kunigo Barnėlio pašventinimo diena buvo ypačiai pažymėta kaip nepaprasta šventė, nes tik po 200 metų Jis buvo pirmas kunigas iš Petrapilio parapijos“, – rašė nekrologe Jo sūnus irgi Fridrichas Barnėlis. Kun. Fr. Barnėliui snj. teko kunigauti Petrapilyje, Estijoje, Latvijoje (Mintaujoje), Pietų Rusijoje: trumpą laiką pavadavęs Odesos reformatų kunigą, paskui tapo Neudorfo parapijos klebonu (Chersono gub.) ir joje ištikimai tarnavo per 7 metus. Paruošęs sau pamainą, išvyko dirbti į daug didesnę Rorbach'o parapiją. Bet neilgai kunigavo, sunki liga atitraukė nuo pastoracinio darbo. Pasveikęs ėjo progimnazijos direktoriaus pareigas Veisenšteine, Estijoje. Iš ten buvo pakviestas vėl kunigauti į Mintaują, Latviją. Pasilikti čia ilgam

nebuvo lemta. Archangelsko parapija neteko kunigo ir teko važinėti aptarnauti likusią be ganytojo parapiją. Važinėjimas buvo varginantis, ir po didelės vidinės kovos paliko mažą Mintaujos parapiją. Taip I pasaulinio karo metais atsidūrė Archangelske. Čia buvo prisirinkę labai daug evangelikų tremtinių, jiems, atjaučiantis kito vargus, kunigas teikė visokeriopą pagalbą. 1920 m. bolševikai sugriovė ne tik klestinčią parapiją, bet ir palaužė kun. Fr. Barnėlio sveikatą. Praradęs visą žemišką turtą, sergantis kunigas buvo parvežtas į Rygą.

Kun. Fridrichas Barnėlis, nors ir nemokėdamas lietuvių kalbos, kreipėsi į atsikūrusios Lietuvos reformatų Bažnyčios Kolegiją ir buvo pakviestas laikinai (kol išmoks lietuvių kalbą) kunigauti į mažą, karo išblaškytą Seirijų vokiečių parapiją. Ši parapija buvo įkurta dar 1554 m. kunigaikščio Mikalojaus Radvilos Juodojo ir nuo seno priklausė ne Lietuvos, bet Varšuvos Sinodui ir tik susikūrus nepriklausomai Lietuvai 1920 m. Biržų Sinodo nutarimu buvo prijungta prie Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios.

Beveik devynerius metus kun. Fr. Barnėlis darbavosi Seirijų parapijoje ir pelnė parapijiečių meilę ir Dievo palaiminimą. Lietuva tapo kun. Fr. Barnėliui naująja tėvyne. Įtempęs visas savo jėgas Jis su meile ir pasišventimu tarnavo šiam kraštui. Būdamas jau nebejaunas, Jis pramoko kalbą ir, nors pamokslus sakė vokiškai, lietuviškai rašė pakankamai gerai. Mokėdamas keletą kalbų, Lietuvos labui daug nuveikė bendraudamas su užsienio reformatų Bažnyčiomis, dalyvavo Pasaulinės sąjungos tarptautiniam draugingumui per Bažnyčias skleisti veikloje. Buvo labai laimingas, kai Jo sūnus, irgi Fridrichas, pasirinko kunigo kelią ir įstojo į Vytauto Didžiojo Universiteto teologijos fakultetą. Jau

sunkiai sirgdamas, dar sulaukė žinios, kad sūnus Fridrichas per Sinodą 1930 m. birželio 25 d. gen. superint. Povilo Jakubėno ordinuotas diakonu Biržų reformatų bažnyčioje.

Mirė kunigas Fridrichas Barnėlis snj. 1930 m. birželio 27 d. Seirijuose, palaidotas liepos 1 d. Kaune.

Kunigas Fridrichas Barnėlis (Friedrich Barnehl) jaunesnysis

Reformatų kunigas Fridrichas Barnėlis gimė 1905 m. rugpjūčio 21 d. Dorpate (Tartu), Estijoje, kur kunigu tuo metu tarnavo Jo tėvas Fridrichas Barnėlis snj. Tėvas kunigavo Estijoje, Latvijoje, Petrapilyje, Pietų Rusijoje ir Archangelske, tad nuo mažens Fridricho gyvenimas buvo keliavimas, kilnojimasis iš vienos parapijos į kitą.

Pradžios mokyklą Fridrichas lankė Mintaujoje, kur tuo metu kunigavo Jo tėvas. Progimnaziją lankė Archangelske. Licėjų lankė Harleme, Olandija, aukštesniąją mokyklą (oberrealschule) Hamburge, Vokietija. Norėdamas būti arčiau tėvų, nes kunigas Fr. Barnėlis senj. Lietuvos reformatų Bažnyčios buvo paskirtas Seirijų parapijos klebonu, Fr. Barnėlis jn. atvyko į Lietuvą, 1925 m. įstojo į Vytauto Didžiojo Universiteto teologijos fakultetą ir ten mokėsi iki 1929 m. Kad galėtų kunigauti lietuviškose parapijose, 1926 m. dar lankė dr. Tumėno kursus ir įgijo brandos atestatą. 1929-1930 m. mokėsi Elberfeld-Barmen, Vokietija, kunigų seminarijoje. Fridrichas Barnėlis jn. 1930 m. birželio 25 d. Biržų reformatų bažnyčioje gen.superint. Povilo Jakubėno per Sinodą buvo ordinuotas diakonu ir paskirtas kunigauti į Seirijus vietoj savo mirusio tėvo. Parapiją, neturėdamas Lietuvos pilietybės, valdė laikinai, ir tik 1932 m. paša-

Fridrichas Barnelis jaunesnysis

linus šią kliūtį, rugpjūčio 15 d. superintendente kun. Jono Šepečio iškilmingai buvo įvesdintas Seirijų parapijos klebonu.

Fr. Barnėlis studijuodamas Kaune dalyvavo Evangelikų studentų draugijos veikloje, susipažino su Birute Yčaitė, Vyt. Didžiojo universiteto studente filologe, ir

1931 metų vasarą vedė. 1932 m. jiems gimė dukra Renata, o antroji – Erika gimė 1937 m. jau Biržuose, į kuriuos šeima persikėlė 1934 m., LERB Sinodui paskyrus Fridriką Barnėlį jn. Biržų parapijos antruoju kunigu. Aptarnaudamas kelias aplinkines parapijas kun. Barnėlis tapo vienu mylimiausių reformatų kunigų.

Kartu su kun. Aleksandru Balčiausku kunigavo Biržuose iki 1940 m., iki repatriacijos į Vokietiją.

Barnėliai, kaip ir kiti pabėgėliai, traukėsi nuo karo fronto per Rytprūsius, Lenkiją ir Pomeraniją. Karo įvykiai kuriam laikui buvo išskyrę šeimą. Tik vėliau Barnėliai ir kiti giminės susitiko Holzheime.

Kun. Fr. Barnėlis vokiečių buvo paimtas į kariuomenę vertėju, ir karo metais jam dar teko apsilankyti Lietuvoje, Kaune. Nuo 1945 metų Fr. Barnėlis buvo Heseno parapijos kunigas. 1947-1970 metais kunigavo Frankfurte prie Maino, kur pateko atsitiktinai vokiečių

reformatų kunigo pakviestas pagalbinu kunigu. Vėliau perėmė iš jo klebono pareigas. Pasilikęs Europoje, jis atstovaudavo Lietuvos ev. reformatų Bažnyčiai bažnytiniuose suvažiavimuose. Palydėjo į amžino poilsio vietą vyriausiuosius mūsų kunigus: gen.superint. prof. kun. Povilą Jakubėną Šveicarijoje, superint. kun. Joną Šepetį Lenkijoje, gen.superint.dr. kun. Konstantiną Kurnatauską ir kun. Vytautą Kurnatauską Vokietijoje. Pastarajam mirus, kun. Fr. Barnėlis buvo išrinktas išėivijos lietuvių reformatų Kolegijos nariu ir tas pareigas ėjo iki mirties.

Išėjęs į pensiją gyveno Hofheime Waldfriedhof netoli Frankfurto prie Maino. Mirė kunigas Fridrikas Barnėlis 1982 m. lapkričio 5 d.

Pasinaudota: „Mūsų žodis“ Nr. 1-2, 1930 m., Nr. 3, 1932 m., „Mūsų sparnai“ Nr. 42, 1977 m.; Nr. 53, 1982 m.; Nr. 76, 1996 m.

Tradicinės reformatų bendruomenės yra dvi

Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto (TTK) pirmininkas Stasys Šedbaras dėl evangelikų reformatų bendruomenių ginčo, kuri yra tradicinė religinė bendrija, pasiūlė kreiptis į Konstitucinį Teismą (KT) – pranešė 2010-01-28 BNS. TTK vadovas prašė išaiškinti, ar teisės aktai, valdininkams leidžiantys spręsti dėl religinės bendruomenės tradiciškumo, neprieštarauja Konstitucijai. Kreipimasis parengtas Seimo kontrolierių įstaigos pažymos dėl Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios sinodo kolegijos skundo prieš Teisingumo ministeriją pagrindu. Kontrolieriams apskustas Teisingumo ministerijos 2002 metų sprendimas, nustatčius tradicijos tęstinumą, suteikti juridinio asmens teises Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios – *Unitas Lithuaniae* – sinodui, nors Lietuvoje jau veikė kita tradicinė religinė bendrija – Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios sinodo kolegija. Lietuvos Respublikoje da-

bar veikia dvi tradicinės evangelikų reformatų religinės bendrijos.

TTK pirmininkas S. Šedbaras paaikino, kad koks bebūtų Konstitucinio Teismo sprendimas, Teisingumo ministerijos sprendimai negalės būti atšaukiami, tad abi bendruomenės išlaikys nustatytą juridinį statusą, atgal teisės aktai negalioja. Lietuvos Respublikos Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymu nustatyta, kad valstybė pripažįsta devynias Lietuvos istorinio, dvasinio bei socialinio palikimo dalį sudarančias tradicines Lietuvoje egzistuojančias religines bendruomenes ir bendrijas: lotynų apeigų katalikų, graikų apeigų katalikų, evangelikų liuteronų, evangelikų reformatų, ortodoksų (stačiatikių), sentikių, judėjų, musulmonų sunitų ir karaimų. Šio įstatymo 10 straipsnio antrojoje dalyje nustatyta, kad naujai susikūrusios (atsikūrusios) tradicinės religinės bendruomenės ir bendrijos įgyja juridinio asmens teises,

kai jų vadovybė apie susikūrimą (atsikūrimą) raštu praneša Teisingumo ministerijai ir yra nustatomas konkrečios bendruomenės ar bendrijos tradicijų tęstinumas atsizvelgiant į jos kanonus, statutus bei kitas normas.

Sutrumpinta iš 2010-01-28 BNS pranešimo „Evangelikų reformatų ginčą siūloma spręsti Konstituciniame Teisme“.

Evangelikų reformatų bažnyčia Dubingiuose XVII a. antroje pusėje

1651 m. Dubingių kunigaikštystės inventoriuje išliko to meto bažnyčios eksterjero ir interjero aprašymas. Taip bažnyčia turėjo atrodyti prieš rusų kariuomenės antpuolį, įvykusį po kelerių metų.

Bažnyčios šventoriuje buvusios kapinaitės aptvertos mūrine tvora, į jas buvo galima įeiti pro medinius vartelius. Bažnyčios, į kurią vedė didelės dviverės durys ir kurios stogas buvo dengtas čerpėmis, viduje ant septynių stulpų stovėjo juodos spalvos marmurinis Dievo stalas. Grindys po juo buvo iš balto ir juodo marmuro, o bažnyčios viduryje – iš paprastų plytų. Ant Dievo stalo buvo padėta juodu aksomu įrišta Radvilos Juodojo Brastos Biblija. Bažnyčioje ant virvės kabėjo šilkinė vėliava, papuošta 15 sidabrinėmis rutuliukų. Viduje stovėjo ažuolinė raižyta sakykla. Ant grandinės kabėjo didžiulė žalvarinė žvakidė, dar dvi mažesnės žvakidės buvo prie kolonų.

Bažnyčios pastatas turėjo 9 didelius stiklinius langus. Rūsysis, kuriame buvo saugojami 8 kars-tai su Radvilų palaikais, buvo užrakintas. Į varpinę vedė dvej

durys. Už varpinės kyšojo paauk-suota vėtrungė.

1655 m. bažnyčią nuniokojo rusų kareiviai. Dvaro paseniūnis J. Koščialkovskis, apsilankęs Dubingiuose po rusų antpuolio, laiš-ke B. Radvilos dvariškiui ir valdos administratoriui H. Estkai aprašė bažnyčios padėtį, o pastarasis tai detalizavo Radvilai: „Bažnyčioje į gabalus sudaužytas marmurinis stalas (Dievo stalas – aut. past.), katedra (sakykla – aut. past.) ir visi suolai sukaptoti, epitafijos sugadintos, langai išdaužyti, varpas išvežtas, kūnai iš rūsio po visą bažnyčią išmėtyti šen ir ten; šiuo metu mano paseniūnis juos vėl surinko ir į rūsį sunešiojo“.

Iš bažnyčios aprašymo 1661 m. Dubingių kunigaikštystės inventoriuje matyti, jog bažnyčios bokšto stogas buvo visas skylėtas, daugelyje vietų nuo bažnyčios stogo nukritusios čerpės. Pastato viduje stovėjo raižyta ažuolinė sakykla ir

Buvusios Dubingių bažnyčios pamatai

ažuoliniai raižyti suolai. Bažnyčia buvo aptverta mūrine, kai kur apirusia, tvora.

1663 m. susirūpinta prakiuru-siu stogu, pro kurį tekantis vanduo ardė bažnyčios rūsius.

1666 m. susirūpinta bažnyčios pastato būkle. B. Radvila nurodė seniūnui surasti gerą mūrininką ir informuoti, ko reikia pastato remontui.

1666 m. gegužės mėn. sudarytame Dubingių kunigaikštystės inventoriuje aprašyta bažnyčios pastato būklė. Virš bažnyčios durų nebebuvo Radvilų herbo. Ažuolinė sakykla atrodė prastai. Vietoj marmurinio Dievo stalo, kurį sudaužė rusų kareiviai, dabar stovėjo medinis, apdengtas žaliu audeklu stalas. Laiptai į choro patalpą ir į varpinę apgriuvę, taip pat kai kur buvo apgriuvusios ir bažnyčios mūrinės sienos. Bažnyčia buvo labai prastos būklės.

Koidanavo (Baltarusija) reformatų bažnyčia. Panašiai turėjo atrodyti Dubingių bažnyčia. Dail. Napoleonas Orda

Sutrumpinta iš Deimanto Karvelio straipsnių ciklo „Protestantizmo pėdsakai Vilniaus regione XVI-XVIII a. Dubingių atvejis (II)“
www.btz.lt

Vilniaus evangelikų reformatų parapijos sesija

Kovo 17 d. Vilniaus ev. reformatų parapijos žmonės rinkosi į Mokytojų namus, kad išklaustų ataskaitą apie parapijos veiklą bei jos finansinę padėtį, išsirinktų revizijos komisiją bei delegatus į šių metų Sinodą.

Susirinkimo prezidiumas: E.Mekaitė, M.Mikalajūnas. Kalba A.Naktinis

Į sesiją susirinko apie 40 parapijiečių, nors buvo darbo dienos vakaras. Sesijos darbas prasidėjo malda, kurioje parapijiečiai prašė Dievo išminties sesijos darbe ir sveikatos susirgusiam parapijos klebonui. Ypatingą atmosferą sukūrė Vilniaus reformatų choras „Giesmė“, pagiedojęs mūsų parapijiečių parašytus kūrinėlius, choro pirmininkė Renata prisiminė išėjusius amžinybėn parapijiečius ir jiems paskyrė Jono Jasiukėno giesmę „Priglausk prie žemės širdį“.

Apie parapijos dvasinę tarnystę pasakojo kun. Raimondas Stankevičius, perdavė parapijos klebono Tomo Šerno sveikinimus.

Parapijos seniūnų tarybos pirmininkė Vida Cupreva pristatė veiklos ir finansinę ataskaitas, o parapijos finansų revizijos aktą perskaitė ir buhalterės darbą įvertino Sinodo revizijos komisijos narė Danguolė Juršienė.

Sesijos darbas vyko sklandžiai, dienotvarkės klausimai buvo sprendžiami daug nesiginčijant – tai nuopelnas pirmininkavusio kurt.

Mykolo Mikalajūno ir jam padėjusios sekretorės, parapijos jaunimo atstovės Eglės Mekaitės. Be kitų klausimų, operatyviai buvo išrinkta parapijos revizijos komisija: Valdovė Pažūsiene, Ingrida Ramšienė, Edita Stakionytė.

Gegužės mėn. Biržuose vyks eilinis LERB Sinodas. Vilniaus parapijai atstovauti išrinkti du delegatai: Evaldas Tamariūnas ir Eglė Mekaitė, kandidatais: Šarūnas Liekis ir Vida Cupreva. Buvo priminta, kad šiais metais Sinodas vyks anksčiau nei įprasta, todėl į priešsinodinę sesiją Biržuose delegatai rinksis jau balandžio 10 d.

Pasinaudodami proga kol vyko balsų skaičiavimas, pasisakė ir pasidalino kūrybiniais sumanymais keli parapijiečiai. Alfredas Naktinis pasiūlė mūsų parapijos dokumentų kopijas pateikti Mokslų akademijos bibliotekai, kad žmonėms būtų prieinama įvairiapusė informacija apie Vilniaus parapijos padėtį. Baigdamas savo pasisakymą Alfredas palinkėjo „siekti tarp savęs artumo be pykčio ir be dūmų“.

Parapijietės Aurelijos Arlauskienės planuose – kasmetinio almanacho apie svarbiausius Lietuvos reformatų gyvenimo įvykius išleidimas. Jurga Gluskinienė pateikė informaciją, kad yra galimybė diak. Gitanos Gasiūnaitės projekto lėšas panaudoti Lietuvos reformatų Bažnyčios reprezentacijai: išleisti CD, brošiūras, jaunimo giesmynėlį, galbūt net sukurti DVD formatu filmą, pasakojantį apie mūsų Bažnyčią. Reikės visų pagalbos: parašyti tekstus, išversti, surinkti nuotraukas, videofilmus, apipavidalinti. Choras „Giesmė“ padės įrašyti giesmes. Visa tai reiks atlikti šiais metais. Projektas turėtų apjungti visas Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios parapijas.

Parapijos sesija buvo užbaigta malda ir Agape, kurios nekantriai laukė mūsų mažieji, netriukšmaudami išsėdėję ištisas dvi su viršum valandas...

**Tarybos pirmininkė
Vida Cupreva**

Lietuvybės žadintojai

Jonas ir Konstancija Sketerytė

Jablonskiai

Jonas Jablonskis –
Mintaujos berniukų gimnazijos
mokytojas. 1890 m.
Fot. O.Lange, Mintauja

Konstancija Sketerytė.
1890 m.
Fot.E.v.Eggert, Ryga

Kovo mėn. 25 d. į Signatarų namus, į knygos „Konstancijos ir Jono Jablonskių šeima“ sutiktuves rinkosi ne tik Jono ir Konstancijos Sketerytės Jablonskių vaikaičiai, provaikaičiai, bet ir daug senosios kartos reformatų.

Knygą apie savo prosenelius sudarė Eglė Lukėnaitė-Griciuvienė – Jablonskių dukters Julijos Petkevičienės vaikaitė.

Pasidžiaugti leidiniu apie senelius atskubėjo garbaus amžiaus sulaukusios Konstantino Jablonskio dukros: žymi archeologė Rimutė Rimantienė ir Jūratė Umbrasienė bei Onos Jablonskytės Landsbergienės sūnus Gabrielius Žemkalnis. Jablonskių vaikaitis europarlamentaras Vytautas Landsbergis negalėjo dalyvauti, jo šeima atstovavo sūnus Vytautas V.Landsbergis ir dukra Jūratė Landsbergytė su sūnumi Vytautu Oškiniu.

Rennginyje dalyvavo kalbininkas profesorius Arnoldas Piročkinas ir istorikas dr. Rimantas Miknys.

Konstancija ir Jonas Jablons-

kiai - tautos atbudimo laikų, XIX a. pab. – XX a. pr., lietuviybės žadintojai. Lietuvių bendrinės kalbos gramatikos tėvu tituluojamas Jonas Jablonskis (1860-1930) per beveik penkiasdešimt savo darbinio gyvenimo metų paliko daugybę straipsnių, skirtų kalbos, rašybos dalykams, veikalus: „Lietuviškos kalbos gramatika“, „Lietuvių kalbos sintaksė“, „Lietuvių kalbos gramatika“, „Linksniai ir prielinksniai“. J. Jablonskis (slapyvardis Rygiškių Jonas) – didžiausias bendrinės lietuvių kalbos tobulintojas, jos pagrindų kūrėjas. Apie tai kalbėjo plačiausiai J.Jablonskio gyvenimą nagrinėjęs ir ne vieną studiją apie jį parašęs literatūrologas, kalbos istorikas prof.A.Piročkinas.

Su didžiule meile ir pasigėrėjimu apie močiutę, giminėje vadinama Bobute, atsiminimus pasakojo vaikaitis Gabrielius Žemkalnis.

Konstancija Sketerytė Jablonskienė (1868-1948) – kilusi iš Švobiškio parapijos Nerekonių kaimo pažangių valstiečių reformatų. Jos

brolis – Adomas Sketeris (1859-1916) buvo gydytojas, aušrininkas, literatas, vienas iš pirmųjų iš valstiečių luomo tapęs reformatų Bažnyčios kuratoriumi.

Jis ir supažindino su savo seserimi Konstancija Joną Jablonskį, ieškojusį žmonos, kuri kalbėtų namuose lietuviškai.

Sutuokė Konstanciją ir Joną Jablonskius 1890 m.liepos 24 d. Švobiškio ev. reformatų bažnyčioje kun. A.Neimanas. Jablonskių namai tapo lietuviybės židinys, prie kurio glaudėsi ne vienas šviesuolis. Jablonskių šeimoje užaugo ir buvo išmoksinti penki vaikai: istorikas akademikas Konstantinas, okulistė Ona Landsbergienė, dailininkė, rašytoja, vertėja Julija Petkevičienė, lakūnas majoras Vytautas ir jauniausias, Lietuvos pasiuntinybės Švedijoje diplomatas Jonas, 1941m. sovietų sušaudytas Červėnėje ar Byhosave.

Konstancija Sketerytė, ištekėjusi už tuometinio gimnazijos mokytojo J.Jablonskio, liko vyro šešėlyje kaip ir dauguma to meto moterų, aukojusių savo gabumus šeimai. Tačiau Ji buvo ne tik namų dvasia ir siela, bet ir rašė į lietuvišką spaudą, vertė knygeles, perrašinėjo vyro rankraščius. Paskutinis dešimtmetis, kai iš Maskvos parsivežė pusiau paralyžuotą vyrą, Jai buvo ypač sunkus. Jablonskis nevaldė rankų, pats nerašė, o diktavo žmonai, sūnui, į ratukus ar krėslą reikėjo Jį įkelti.

Knygos sutiktuvių vakare šeimos narių pasakojimus iliustravo rodamos senųjų nuotraukų skaidrės. Jose Konstancija ir Jonas Jablonskiai jaunystėje, ką tik susituokę, vasaravimo Palangoje akimirkos, įamžinti vaikų, vaikaitių gimimai, konfirmacijos. Konstancija buvo giliai tikinti reformatė. Jablonskis į šeimos religinį auklėjimą nesikišo. Vaikai, vyresnieji vaikaičiai buvo krikštyti ir konfirmuoti

*Anūkai po konfirmacijos 1937 m.
Iš kairės: Rimutė, Aliutė, Jonė, Justas, Jūratė ir Julytė*

reformatų tikėjimo išpažinime. 1937 m. Jos rūpesčiu Kaune prof. kun. Povilas Jakubėnas parengė ir konfirmavo šešis Jablonskių anūkus: Rimutę, Jūratę (sūnaus Konstantino dukros), Aliutę (Onos Landsbergienės dukra), Justiną, Juliją, Jonę (Julijos Petkevičienės vaikai). Po konfirmacijos giminėms buvo surengta graži šventė. Rimutė Rimantienė atsimena vieną epizodą (aprašytas knygoje) iš bendravimo su Bobute, kai jai dirbant muziejuje teko tvarkyti medinių dievukų rinkinį. Tai jai, iš vaikystės nieko negirdėjusiai apie katalikų šventuosius, buvo egzotika. Ėmus apie tai pasakoti namie, Bobutė pasipiktinusi suprunkštė – daugiau apie tai nebebuvo kalbama.

Knyga „Konstancijos ir Jono

Jablonskių šeima“ – nėra memuarai, nors joje pateikiamos dukters, vaikaičių ir amžininkų atsiminimų ištraukos. Knygos pagrindą sudaro laišakai ir nuotraukos – didžiausia yra epistolinė dalis, kuriai parengti tik trumpi komentarai ir pastabos, stengiantis nenustelbti pirminių liudijimų autentiškumo.

Knygos sukurtuvėse koncertavo jauniausioji Jablonskių – Landsbergių karta: Vytautas V.Landsbergis, Jūratė Landsbergytė su sūnumi Vytautu Oškiniu. Jie gyvenimo laike prasilenkė su Konstancija ir Jonu Jablonskiais, bet šeimose išsaugoti laišakai, juose išsakytos mintys suartino kartas.

D. Indriūnaitė

Šventinės pamaldos Klaipėdoje

Kovo mėnesį Klaipėdos evangelikų reformatų bendruomenėje vyko šventinės konfirmacijos pamaldos. Du nauji nariai, Neilas ir Laimutė apsisprendė tapti reformatų Bažnyčios nariais. Šie du žmonės keletą mėnesių ruošėsi šiam svarbiam savo gyvenimo žingsniui; gilinosi į pagrindinius ev. reformatų tikėjimo išpažinimo raštus, susipažino su esminiais protestantizmo principais, dalyvavo tik jiems skirtuose užsiėmimuose, kuriuos vedė parapijos kunigas.

Konfirmacijos pamaldose, jaučioje Klaipėdos Universiteto patalpų koplyčioje, dalyvavo ir svečiai iš Vilniaus parapijos. Tai kunigas Tomas Šernas ir lektorius Evaldas Tamariūnas. Klaipėdiškiai džiau-gėsi turėdami progą pasiklausyti kunigo Tomo Šerno pamokslo, o vėliau maloniai pabendrauti prie vaišių stalo.

Džiugu, kad maža pajūrio reformatų bendruomenė auga, o mūsų broliai ir seserys Kristuje palaiko mus savo dalyvavimu ir malda.

Tikimės, kad ateityje tokių gražių švenčių Klaipėdos evangelikų reformatų bendruomenėje tik daugės.

Info.Ref.lt

*Kunigas T.Sakas ir konfirmantas
Neilas*

Liuteronų kunigai – mokslininkai

Helsinkio Universiteto kancleris Ilkka Niiniluoto kovo 9 d. suteikė Lietuvos ev. liuteronų kunigui **DR. DARIUI PETKŪNUI** teologijos docento pedagoginį vardą.

Čikagoje kovo 19 d. **KUN. VALDAS AUŠRA**, išėivijos lietuvių liuteronų Ziono parapijos Čikagoje, JAV, klebonas, apgynė daktaro disertaciją tema „Ateik, Viešpatie Jėzau!“: Rytų Ortodoksų antropologinės kristologijos pažadas šių laikų teologijai“ (angl. „Even so, Come, Lord Jesus!“: The Promise of Eastern Orthodox Anthropological Christology to Contemporary Theology). Oficialiai laipsnis bus suteiktas per mokslo metų baigimo ceremoniją gegužės viduryje.

Kun. D. Petkūnas

Kun. D. Petkūnas buvo vienas iš Klaipėdos universiteto Teologijos Centro, kuris po kelių metų tapo Evangeliškos teologijos katedra, iniciatorius. Šioje įstaigoje teologinį išsilavinimą įgijo dauguma dabartinių Lietuvos ev. liuteronų

Bažnyčios kunigų. 1992-1995 m. jis buvo katedros administratoriumi, nuo 1996 iki 2004 m. – mokslinis asistentas, o 2005-2008 m. – lektorius. Universitete jis skaitė paskaitas Reformacijos laikų teologijos, dogmų istorijos, liturgijos ir religijos psichologijos tema.

Kun. D. Petkūno daktaro disertacija: „Šventosios Vakarienes apeigos Lenkijos ir Lietuvos reformatų agendose 16 a. ir 17 a. pradžioje“ yra įtraukta į Helsinkio Universiteto Praktinės Teologijos katedros mokymo programą.

Savo akademinuose tyrimuose jis neapsiriboja vien tik liuteronų Bažnyčios istorija, bet taip pat publikavo keletą straipsnių apie reformatų Bažnyčios istoriją ir

teologiją, o 2008 m. Suomijos ev. liuteronų Bažnyčios istorikų žurnale išspausdino straipsnį apie Lietuvos Romos katalikų Bažnyčios pastangas išsaugoti Vilniaus arkikatedrą baziliką 1948-1961 metais. Iš viso dr. D. Petkūnas yra dviejų monografijų ir 14 mokslinių straipsnių autorius.

Teologijos bakalauro laipsnį jis įgijo 1994 m. Talino Teologiniame Institute, teologijos magistro laipsnį – 1998 m. Tartu Universitete. 2004 m. Helsinkio Universitete apsigynus disertaciją jam buvo suteiktas teologijos daktaro laipsnis, o šiais metais – teologijos docento.

Iš www.liuteronai.lt

Lenkijos Žychlino reformatų parapijai – 400 metų

Šiais metais Lenkijos reformatų Bažnyčia švenčia Žychlino parapijos įkūrimo 400 metų jubiliejų. Ta proga visuomenei buvo organizuotas mokslo populiarinimo renginys konferencija „Reforma-

cijos įtaka europietiškos kultūros formavimuisi – 400 metų ev. reformatų parapijai Žychline“, kurioje pranešimus skaitė kun. Tomas Piečko iš Belgijos, Pedro Snoeijer iš Vokietijos ir Žychlino

parapijos administratorius kun. Tadeušas Jelinek.

Referate „Reformacija Europoje XVI a.; šaltiniai, pradžia ir vystymasis“ kunigas Tomas Piečko nušvietė kokių būdu reformacinis sąjūdis paveikė Europos visuomeninį, religinį ir ekonominį gyvenimą. Kito referato „Reformacijos ištakos Lenkijoje bei jos įtaka kultūrai“ autorius Pedro Snoeijer kalbėjo apie Reformacijos reikšmę Lenkijos kultūrai amžių tėkmėje. Žychlino parapijos istoriją nuo susikūrimo iki šių dienų papasakojo kunigas T. Jelinek.

Parengta pagal
www.zychlin.reformowani.pl

Lietuvos evangelikai reformatai užjaučia Lenkijos piliečius

Mano akys plūs ašaromis be perstojo, be paguodos, kolei VIEŠPATS nepažvelgs iš dangaus ir nepamatys. Mano akys kankina mane dėl likimo visų dukterų mano mieste. (Rd 3,49-51)

Lietuvos evangelikų reformatų generalinis superintendantas Konsistorijos ir priešsinodinės sesijos

vardu pasiuntė užuojautą broliams ir sesėms reformatams, visai Lenkijos tautai dėl tragiškai žuvusių Lenkijos Respublikos Prezidento ir jo žmonos bei aukštų Lenkijos vadovų.

Lietuvos evangelikų reformatų generalinis superintendantas paskelbė, jog balandžio 11 d.,

sekmadienį, Lietuvos evangelikų reformatų parapijose per pamaldas bus meldžiamasi už žuvusiųjų šeimas ir artimuosius, Lietuvos reformatai minės tragiškai žuvusius Lenkijos Respublikos vadovus.

InfoRef.lt

Aviakatastrofoje prie Smolensko žuvo Lenkijos kariuomenės evangelikų kapelionas kunigas pulkininkas Adam Pilch

Balandžio 10 d. aviakatastrofoje, Lenkijos prezidento lėktuvui leidžiantis į rūke skendintį Smolensko „Severnyj“ aerodromą, žuvo visi 96 lėktuvu skridę žmonės, tarp jų devyni aukšti Romos katalikų kunigai, ortodoksų (stačiatikių) Lenkijos kariuomenės vyriausias kapelionas, generolas Miron Chodakowski ir liuteronų kunigas, evangelikų vyriausias kapelionas, pulkininkas Adam Pilch. Kunigas skrido su Lenkijos Respublikos prezidentu ir kitais valstybės atstovais į Rusiją pagerbti prieš septyniasdešimt metų Katynėje sovietų nužudytų apie 22 tūkst. lenkų karininkų karo belaisvių.

Kun. Adam Pilch gimė 1965 m. birželio 26 d. Wisle. Jis 1990-1993 m. buvo Varšuvos Šv.Trejbės

Kunigas Adam Pilch

parapijos vikaras, paskui – Varšuvos Kristaus Dangun Žengimo parapijos klebonas. Nuo 1999 m. – Lenkijos kariuomenės evangelikų vyr. kapeliono pavaduotojas, o pastaruosius dešimt metų – sausumos pajėgų dekanas. Kun.A.Pilch dvidešimt metų Varšuvoje kas mėnesį rengdavo ekumenines pamaldas. Dalyvavo Varšuvos Biblijos dienų komiteto prie Lenkijos Biblijos draugijos veikloje. Buvo Šypsenos ordino kapitulos narys. Kun. pulkininkas A.Pilch buvo apdovanotas Alberto Šveicerio aukso medaliu, įsteigtu Pasaulinės medicinos akademijos už nuopelnus humanitarinės pagalbos žmonijai srityje.

„V.r.ž.“ inf.

Parengta pagal IAR informaciją

I N F O R M A C I J A

■ **Kovo 11 d.** gen.superint. kun. R. Mikalauskas dalyvavo paskaitoje – diskusijoje „Ką mums reiškia laisvė?“ su Biržų Aušros mokyklos dešimtokais ir vienuoliktokais.

■ **Kovo 13 d.** Biržuose įvyko XX kadencijos Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorijos posėdis. Konsistorijos buhalterė R. Daugienė pateikė informaciją apie naujo dvasininkų tarnystės apmokėjimo metodo taikymą sausio, vasario mėnesiais, kuris padės išlaikyti dvasinės tarnystės finansavimo socialinį teisingumą. Kun. R. Stankevičius supažindino su didžiųjų ir mažųjų parapijų nuostatų papildymo projektu. Pasidžiaugta puikiai veikiančia Bažnyčios internetine svetaine – www.ref.lt. Posėdžio pabaigoje Konsistorijos nariai iš klausė gen. superintendente R. Mikalausko išpūdžių iš vizito Jungtinėse Amerikos Valstijose, kur jis dalyvavo NVO (Nevyriausybinių organizacijų) partitės kursuose. Taip pat pranešimą apie Pasaulio reformatų aljanso regionų atstovų darbinę konferenciją, kurioje pirmą kartą istorijoje Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios atstovui kun. R. Mikalauskui buvo patikėta atstovauti Europos regionui.

■ **Balandžio 6 d.** Biržuose viešėjo Vokietijos Krikščionių – žydų draugijos nariai, priklausantys Lippės krašto evangelikų reformatų Bažnyčiai. Į Lietuvą jie atvyko, norėdami susitikti su tikėjimo broliais ir seserimis bei žydų bendruomene. Svečiai domėjosi žydų kultūros paveldu Lietuvoje, Biržuose, lankėsi „Sėlos“ muziejuje, diskutavo, kaip galėtų bendradarbiauti Vokietijoje

gyvenantys Krikščionių – žydų draugijos nariai ir Lietuvos ev. reformatų jaunimo draugija „Radvila“, mažtyta apie tai, jog radviliečiai galėtų padėti tvarkyti senąsias žydų – kairimų kapines Biržuose, Širvėnos ežero pusiasalyje.

■ **Balandžio 10 d.** Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorija susirinko į išplėstinį posėdį – priešsindinę sesiją, skirtą artėjančio Sinodo suvažiavimo darbotvarkei paruošti. Dalyvavo visi Konsistorijos nariai, dalis kuratorių, kunigų ir jau naujai Sinodo 2010/2011 m. kadencijai išrinkti delegatai. Bendru sutarimu nutarta, jog eilinio Sinodo suvažiavimas prasidės 2010 m. gegužės 15 d. Biržuose ir birželio sesijose išsirinks iš gegužės mėnesį parinktų kandidatų: generalinį superintendantą, vice superintendantą, Konsistorijos narius ir prezidentą. Buvo patvirtinta šios sudėties mandatinė komisija: Astra Kiškienė (Biržai), Kristina Šernaitė (Vilnius), Irena Kartanienė (Panevėžys).

■ **Balandžio 14 d.,** po vakaro pamaldų Vilniaus liuteronų bažnyčioje šimtojo „Liuteronų balso“ numerio išleidimo proga vyko leidiniui skirtas renginys. Trumpai prisiminta leidinio istorija, leidybos aktualijos, buvę ir esami redaktoriai, bendradarbiai, korespondentai.

■ **Balandžio 17 d.** Vilniuje viešėjo teologas, publicistas, Šiaulių krikščioniško koledžo dėstytojas, Šiaulių ev. reformatų parapijos narys Holger Lahayne ir Jaunųjų gamtininkų centre skaitė paskaitą „Septynios Kalvino pamokos šiandienai“.

Sveikiname parapijietę

EUGENIJĄ VARIAKOJYTĘ PLIUSKEVIČIENĘ,
balandžio 23 d. atšventusių 70 metų Jubiliejų.

Linkime sveikatos ir Dievo vedimo Jūsų gyvenime.

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba

*Lietuvos reformatų
Bažnyčios vadovybė:*

Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios
Unitas Lithuaniae
Sinodo Konsistorijos
prezidentė

krt. dr. Renata Bareikienė
mob. 8 688 88 632

*Lietuvos reformatų
dvasininkų telefonai:*

Gen. superintendentas
kun. Rimas Mikalauskas
gyv. Biržuose
mob. 8 686 66 383,

Senjoras kun. emeritas Petras Čepas
gyv. Medeikiuose
tel. 8 450 58 577.

kun. dr. Kęstutis Daugirdas
(gyv. Vokietijoje)

kun. Tomas Šernas
gyv. Vilniuje, tel. 213 1810
mob. 8 687 56 846,

kun. Raimondas Stankevičius
gyv. Vilniuje, tel. 8 5 240 6595
mob. 8 655 43 678

kun. Sigita Švambarienė
gyv. Biržuose, mob. 8 681 66 661

diak. Gitana Gasiūnaitė
gyv. Prahoje
el. p. saules_miestas@yahoo.com

kun. Tomas Sakas
gyv. Klaipėdoje
mob. 8 656 45 016

lekt. Evaldas Tamariūnas
gyv. Vilniuje, mob. 8 682 12 375

Parapijos vadovybės telefonai:

Seniūnų tarybos pirmininkė
Vida Cupreva 236 3224 d.,
mob. 8 673 04 537,

pavaduotoja Danguolė Juršienė
219 1109 d., 241 6981 n.,
mob. 8 612 20 402

Seniūnės:

Dalija Gudliauskienė
242 9118, mob. 8 685 74 951,

Donata Indriūnaitė
mob. 8 673 84 929

Olga Tamulėnaitė
277 0314, mob. 8 626 50 879

Laiškus redakcijai galite rašyti
Laisvės pr. 55-10 LT-07190, Vilnius

Dalijai Gudliauskienei
El. paštas: dalija@mail.lt,

Parengė Dalija Gudliauskienė,
Korektorė Dalia Pronskietytė

Leidėjas:
Vilniaus ev. reformatų parapija
Tiražas 100 egz.

Leidėjai straipsnius taisyti ir trumpina
savo nuožiūra